

Landbouwers zijn volop bezig met het verduurzamen van de landbouwpraktijken

Ter gelegenheid van de Algemene Vergadering van Vegaplan, kwamen op 13 juni de stakeholders samen om de uitdagingen rond duurzaamheid en de rol van Vegaplan hierin te bespreken. Gastheer van het evenement was aardappelverwerkende bedrijf AGRISTO, en met name **Steven De Cuyper, Agro Business Director International bij AGRISTO en voorzitter van Vegaplan.**

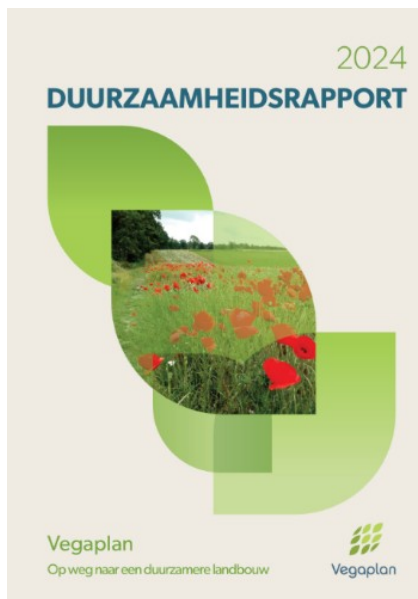
Na een boeiende rondleiding door één van de modernste aardappelfabrieken ter wereld, schetste **Brigitta Wolf van Vegaplan** de evolutie van duurzaamheid binnen Vegaplan en presenteerde ze het **nieuwe duurzaamheidsrapport 2024.**

Al sinds 2014 integreert Vegaplan verschillende duurzaamheidsaspecten in zijn Standaard, gebaseerd op het principe van “people, planet and prosperity”. Tien jaar later zette Vegaplan een volgende stap met de lancering van de duurzaamheidsmonitor in 2024.

Sindsdien worden alle Vegaplan-gecertificeerde land- en tuinbouwers voorafgaand aan hun audit uitgenodigd om via een vragenlijst aan te geven welke duurzaamheidsinitiatieven ze al toepassen op hun bedrijf. De ingevulde vragenlijsten worden vervolgens door de auditor gecontroleerd.

Met deze aanpak zet Vegaplan de eerste stappen om geleidelijk ook de daadwerkelijke impact in de certificatie mee te nemen, naast de huidige conformiteitsbeoordeling met de productiemethoden.

Op basis van de input van meer dan 3.500 deelnemers aan de monitoring – goed voor 63% van alle audits in 2024 – kon Vegaplan een grootschalige kwantificering uitvoeren van duurzaamheidspraktijken binnen de primaire plantaardige productie.

De resultaten bevestigen dat land- en tuinbouwers actief inzetten op duurzame landbouw. Zo is het gebruik van beslissingsondersteunende tools voor gewasbescherming, nutriënten- en waterbeheer op vele bedrijven intussen een gangbare praktijk. Daarnaast streven landbouwers naar een efficiënte inzet van productiemiddelen om emissies en uitspoeling te beperken.

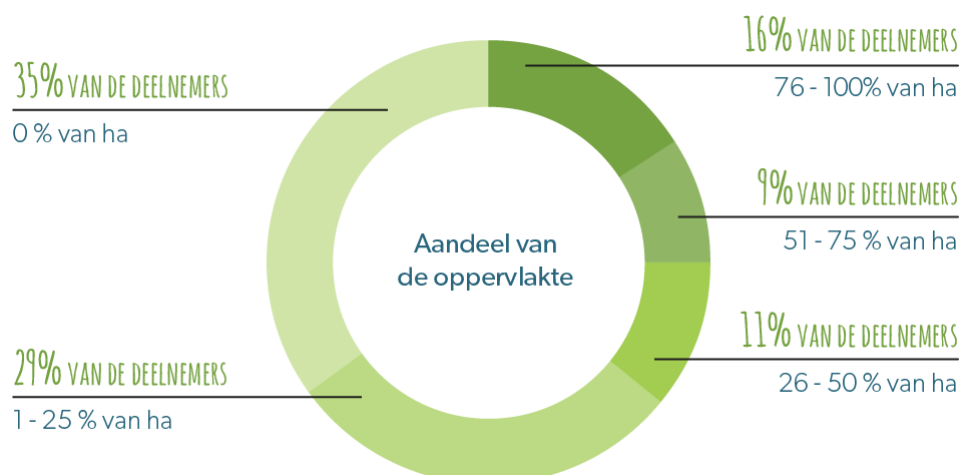
Enkele resultaten....

Duurzaam gebruik van gewasbeschermingsmiddelen

Bij de gecertificeerde landbouwers zien we dat er actief wordt gewerkt aan een optimale inzet van gewasbeschermingsmiddelen.

Zo passen 50% van de landbouwers die deelnamen aan de duurzaamheidsmonitor precisietechnieken toe, zoals bijvoorbeeld het gebruik van een automatische sectie-/dop aansturing met GPS, om de middelen zeer gericht en met minimale milieu-impact aan te wenden.

Daarnaast maakt 65% van de deelnemers gebruik van alternatieve technieken voor gewasbescherming, zoals mechanische onkruidbeheersing of biologische methoden. Bij 1 op 4 van de deelnemers wordt dit toegepast op meer dan 50% van het areaal.

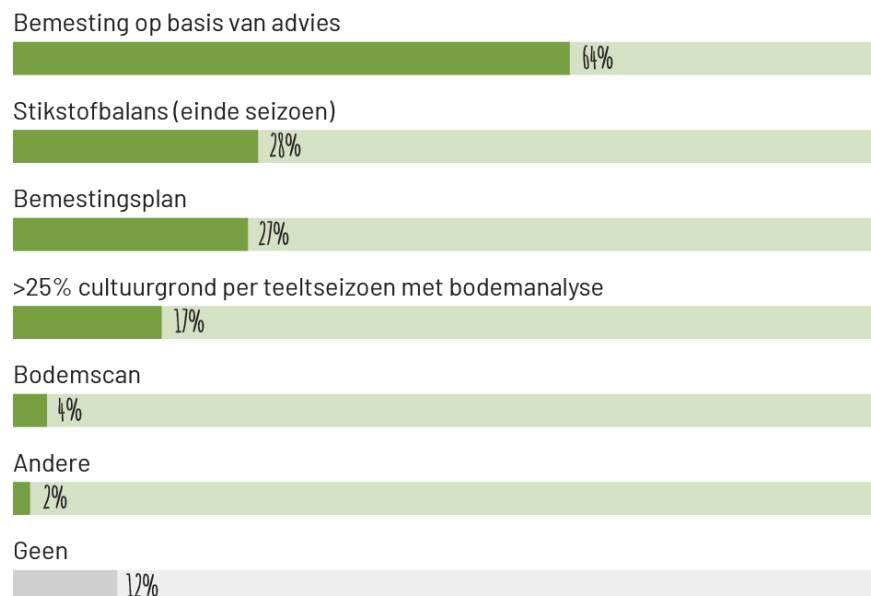

Figuur 1: % van de teeltoppervlakte waar minstens één alternatieve gewasbeschermingsmethode wordt toegepast (n= 3.520)

Een beredeneerde bemestingsstrategie

Een doordachte bemestingsstrategie, gebaseerd op de principes van de 6 J's (juiste dosis, juiste mestsoort, juiste tijdstip, juiste techniek, juiste plaats, juiste teelt), garandeert een efficiënte nutriëntenopname en helpt het milieu te beschermen.

88% van de bevroegde landbouwers maakt bij het opstellen van hun bemestingsstrategie gebruik van beslissingsondersteunende instrumenten. Daarnaast maakt 64% gebruik van bemestingsadviezen.

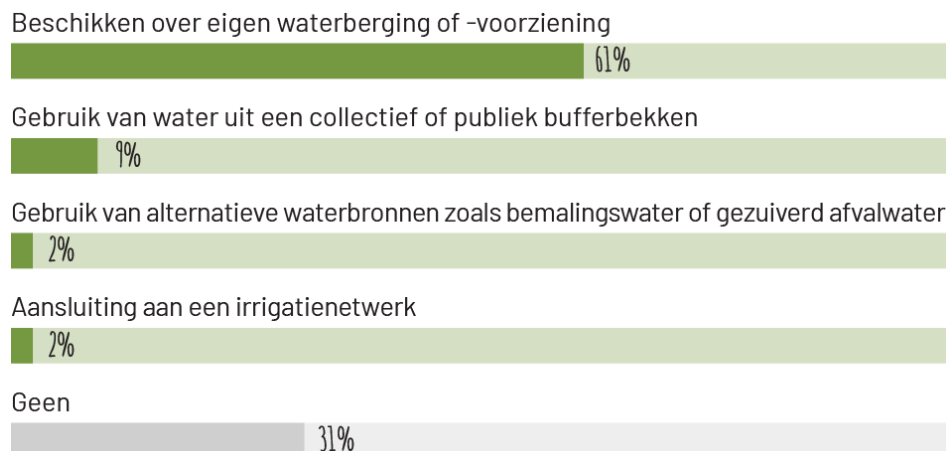

Figuur 2: % deelnemers per beslissingsondersteunende instrument (n= 3.520)

Duurzaam waterbeheer

De cijfers tonen aan dat landbouwers zich steeds meer bewust worden van het belang van duurzaam waterbeheer. De sector streeft naar een duurzamer watergebruik via beheersmaatregelen en innovatieve oplossingen, zoals regenwateropvang, efficiënte irrigatietechnieken en het monitoren van het waterverbruik.

69% van de landbouwers neemt initiatieven voor waterberging en -voorziening, vaak via eigen opslag.

Figuur 3: % deelnemers per initiatief met betrekking tot waterberging en/of -voorziening (n= 1.808)

Alle resultaten van de duurzaamheidsmonitor 2024 zijn beschikbaar op :
<https://www.vegaplan.be/nl/resultaten-duurzaamheidsmonitor-vegaplan-2024>

Samenwerking met andere kwaliteitssystemen als basis voor uitwisselbaarheid en benchmark

Vegaplan hecht veel belang aan samenwerking met buitenlandse kwaliteitssystemen, en nodigde in dit kader **Simon Thorpe van Red Tractor (RT)** uit om zijn expertise rond certificatie te delen met Vegaplan en haar leden.

Hij schetste de ontstaansgeschiedenis van het Britse certificatiesysteem, dat – net als Vegaplan – zijn oorsprong vindt in voedselveiligheid. Vervolgens ging hij in op de uitdagingen die RT meemaakte bij de introductie van een nieuwe milieustandaard Greener Farms Commitment, en wierp daarbij de kritische vraag op of succesvolle methodes uit de voedselveiligheid zomaar toepasbaar zijn binnen een bredere duurzaamheidscontext. Als antwoord reikte hij enkele waardevolle inzichten aan, waaronder het belang van een bottom-up benadering met actieve betrokkenheid van landbouwers, het creëren van meerwaarde voor de landbouw, efficiëntie en een resultaatgerichte aanpak.

SAI Platform presenteert globale kader voor Regeneratieve Landbouw

Joe Iveson van het SAI Platform presenteerde het nieuwe RTF-programma (Regenerating Together Framework), dat de ambitie heeft een wereldwijd referentiekader te bieden voor regeneratieve landbouw.

Het Sustainable Agriculture Initiative Platform (SAI Platform), opgericht in 2002, is een internationale non-profitorganisatie met meer dan 190 leden uit de voedings- en drankenindustrie. De organisatie ondersteunt haar leden in de transitie naar een duurzame toeleveringsketen en

productie. Een van de belangrijkste instrumenten van het SAI Platform is de Farm Sustainability Assessment (FSA), een evaluatiekader opgebouwd rond een honderdtal duurzaamheidscriteria, en dat wereldwijd zorgt voor een gestandaardiseerde duurzaamheidsbeoordeling van landbouwbedrijven. De Vegaplan Standaard behaalt hierin een gouden score op de FSA-benchmark.

In maart 2025 lanceerde het SAI Platform een nieuwe module rond regeneratieve landbouw. Deze module evalueert op basis van objectieve indicatoren de vooruitgang op het terrein en maakt het mogelijk om onderbouwde duurzaamheidsclaims te formuleren. Het RTF-programma zal ongetwijfeld een rol spelen in de verdere uitbouw van duurzaamheid binnen Vegaplan.

Kan het data delen de duurzaamheid van de landbouwpraktijken verbeteren?

Sébastien Weykmans van **Waldigifarm** bracht een uiteenzetting over de vraag hoe digitalisatie en het delen van data de landbouwer kan helpen om zijn landbouwpraktijken te verduurzamen.

Waldigifarm is een vzw met 130 leden uit de agrarische en digitale sector in Wallonië, opgericht in 2019 met als missie de barrières voor de inzet van digitale technologie in de plantaardige productie te verlagen.

Hij schetste de huidige situatie, waarin er weinig onderlinge connectiviteit bestaat tussen de verschillende digitale oplossingen.

Het nieuwe datadeelplatform WALLESMART moet hier binnenkort verandering in brengen in Wallonië.

Weykmans wees op het EU-beleid rond digitale transitie als belangrijke kanalisator om met digitale tools aan de slag te gaan. Ook verwees hij naar de toenemende digitalisatie van de teeltregistratie, waaronder de verplichte digitale registratie van de gewasbeschermingsmiddelen vanaf 2026. Tegelijk benoemde hij echter ook enkele belangrijke drempels, zoals het onzekere 'return on investment', twijfels rond databescherming en de algemene complexiteit voor landbouwers bij het gebruik van digitale systemen.

Slotwoord

De namiddag werd afgerond door **Mathieu Vrancken, landbouwer en ondervoorzitter van Vegaplan**. Hij benadrukte dat landbouwers al heel wat inspanningen leveren op het vlak van duurzame landbouw. Ze zijn ook bereid te investeren in duurzaamheid, op voorwaarde dat de juiste randvoorwaarden gegeven zijn, werkbare instrumenten, toekomstperspectief én financiële ruimte.

Tijdens het seminarie werd ook vooruitgeblikt op de toekomst en de nieuwe uitdagingen waarmee de sectoren geconfronteerd worden. Van de nieuwe wettelijke verplichtingen rond duurzaamheidsrapportering tot de opkomst van allerlei duurzaamheidstools. Er leeft een brede eensgezindheid over de **nood aan uniformisering**, zodat landbouwers niet overspoeld worden met uiteenlopende vragenlijsten en digitale invulplatformen. Vegaplan kan hier een ondersteunende rol in spelen, met een betrouwbaar borgingssysteem als fundament. Aangezien landbouwbedrijven steeds meerdere teelten combineren, is een holistische aanpak en standaardisatie essentieel. Vegaplan heeft hierin een sleutelrol te vervullen, net zoals het dat al meer dan twintig jaar doet op het vlak van voedselveiligheid en kwaliteitsborging van plantaardige producten.

Persdossier: De presentaties van de sprekers zoals het duurzaamheidsrapport zijn beschikbaar op:

<https://www.vegaplan.be/nl/event-vegaplan-2025>